

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Bakalářská práce

**Spolupráce Policie ČR a správních orgánů při řešení
přestupků v dopravě**

Tomáš Demuth

© 2010 ČZU v Praze

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Spolupráce Policie ČR a správních orgánů při řešení přestupků v dopravě" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autor uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 26. března 2010

Tomáš Demuth

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval vedoucímu bakalářské práce JUDr. Janu Blažíčkovi za odborné vedení a poskytnutí cenných rad a podkladů pro zpracování této bakalářské práce.

Spolupráce Policie ČR a správních orgánů při řešení přestupků v dopravě

The cooperation between the police and the administrative agency in solution traffic offence

Souhrn

Policie České republiky zajišťuje ochranu života a zdraví osob, majetku a veřejného pořádku, a to v celorepublikové působnosti. Aby byla její práce efektivní, je rozdělena do odborů dle funkční specializace. Dohled nad dodržováním právních norem účastníky provozu na pozemních komunikacích provádí odbor dopravní policie. Tato specializovaná složka policie provádí preventivní a represivní činnost v rámci dopravy, při které využívá nejnovějších odborných poznatků za pomoci moderní techniky. Současné platné právní normy přesně stanovují, kdy a za jakých podmínek je policie oprávněna projednávat přestupkové jednání občanů na místě, a kdy věc protiprávního jednání musí oznámit správnímu orgánu. Správní orgán následně oznámenou věc projedná s osobou přestupce v řízení o přestupku. Řízení o přestupku je ukončeno rozhodnutím správního orgánu, v kterém je dle platných právních norem přestupci stanovena sankce za protiprávní jednání.

Summary

Policy of the Czech Republic ensures protection of life and health individuals, property and public rules, namely in field of action of whole country. In order to do its job efficient, it is divided to sections according to purposeful specialty. Inspection over rule of law following by attendants of traffic on the surface roads executes section of traffic police. This specialized police unit executes preventive and repressive action in terms of traffic where the unit uses latest technical pieces of knowledge with the help of modern technology. Current valid rules of law exactly specifies when and under what conditions is police competent to deal with offence action of citizens in place and when the subject of unlawful action has to notify to the Administrative agency. Afterwards

the Administrative agency will discuss the notified subject with person of offender in the offence proceeding. The offence proceeding is completed by decision of the Administrative agency in which sanction of unlawful action offender is stated according to the valid rules of law.

Klíčová slova:

Policie České republiky, správní orgán, právní norma, přešupek, doprava, sankce, pozemní komunikace, silniční motorové vozidlo, řidič.

Keywords:

Police of the Czech Republic, Administrative agency, rule of law, offence, traffic, sanction, surface roads, driving car, driver.

Obsah

1. ÚVOD	4
2. CÍL PRÁCE A METODIKA	5
3. ČINNOST POLICIE ČR PŘI DOKUMENTACI A ODHALOVÁNÍ PŘESTUPKŮ PÁCHANÝCH V DOPRAVĚ.6	
3.1 HISTORICKÝ VÝVOJ PRÁVNÍ LEGISLATIVY A DOPRAVNÍ POLICIE NA ÚZEMÍ ČR.	6
3.2 SOUČASNOST	9
3.3 STUPNĚ DOPRAVY	11
3.4 FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ DOPRAVU	11
3.4.1 Dopravní nehody	12
3.4.2 Nejčastější příčiny vzniku dopravních nehod	12
3.4.3 Technické závady vozidel	13
3.4.4 Stavební a údržbové práce zasahující do komunikací	13
3.4.5 Bezohlednost a nekázeň některých řidičů.....	13
3.4.6 Přírodní vlivy, jako déšť, sněžení, náledí, mlha, denní doba	14
3.4.7 Závady světelného signalizačního zařízení a dopravního značení	14
3.5 SLUŽBA DOPRAVNÍ POLICIE ČR.....	14
3.5.1 Činnost služby Dopravní policie ČR	15
3.5.2 Rozdělení dopravní policie dle funkční specializace.....	15
3.5.3 Cíl služby dopravní policie	16
4. VÝČET NEJČASTĚJI PÁCHANÝCH PŘESTUPKŮ V DOPRAVĚ	17
4.1 PŘESTUPKY, KTERÉ MŮŽE POLICISTA PROJEDNAT NA MÍSTĚ	17
4.2 PŘESTUPKY, KTERÉ NELZE POLICISTOU VYŘEŠIT NA MÍSTĚ.....	19
5. VEŘEJNÁ SPRÁVA.....	23
5.1 POJMY:.....	23
5.1.1 Subjekt veřejné správy	23
5.1.2. Orgány veřejné správy	23
5.1.3 Nositel veřejné správy.....	23
5.1.4. Adresát veřejné správy.....	23
5.1.5 Správní orgán	24
5.1.6 Věcná příslušnost	24
6. SPRÁVNÍ ŘÍZENÍ	25
6.1 ZÁKLADNÍ ZÁSADY SPRÁVNÍHO ŘÍZENÍ.....	25
6.2 POJMY SPRÁVNÍHO ŘÍZENÍ	26
6.3 SPRÁVNÍ ŘÍZENÍ O PŘESTUPCÍCH V DOPRAVĚ	27
6.3.1 Pojem přestupku	29
6.3.2 Řízení o přestupku.....	29
6.4 SANKCE	34
6.4.1 Pokuta	35
6.4.2 Zákaz činnosti	35
6.4.3 Propadnutí věci	35
6.4.4 Ochranná opatření	36
7. ZÁVĚR	37
8. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	39

1. Úvod

Téma „Spolupráce Policie ČR a správních orgánů při řešení přestupků v dopravě“ jsem si zvolil především z důvodu mé profesní zainteresovanosti v této oblasti, neboť pracuji na dopravním inspektorátu Policie ČR, odboru dopravní policie, oddělení dopravních nehod hl. m. Prahy.

„Doprava v obecném pojetí je soubor činností, kterými se uskutečňuje pohyb (jízda, plavba, let apod.) dopravních prostředků po dopravních cestách (v obecném pojmu) a přemísťování osob a materiálu dopravními prostředky nebo dopravními zařízeními.“¹

Na dopravu současnosti jsou kladeny vysoké nároky týkající se bezpečnosti, rychlosti, plynulosti provozu, pohodlí a přepravní kapacity. Nejvíce užívaná a zároveň nejproblémovější je bezesporu doprava silniční. Na silnicích se nesetkáváme pouze s řidiči profesionály, kterým většinou záleží na bezpečné přepravě nákladů nebo pasažérů, ale také s řidiči, kteří svojí bezohlednou a agresivní jízdou ohrožují ostatní účastníky silničního provozu.

---

¹ Porada, V. a kol. *Silniční dopravní nehoda v teorii a praxi*. Praha: Linde, 2000. 5 s. ISBN 80-7201-212-6

2. Cíl práce a metodika

Ve své práci bych chtěl popsat činnost Policie ČR při odhalování, dokumentaci a řešení přestupků v dopravě. Cílem této práce je výčet zákonných podmínek, kdy je policista oprávněn přestupek projednat na místě a přestupci udělit sankci odpovídající míře zavinění a nebezpečnosti jeho jednání. Dále bych chtěl pokračovat výčtem zákonných podmínek, kdy policista není oprávněn přestupkové jednání vyřešit na místě a musí je po patřičném zdokumentování oznámit na místně příslušný správní úřad k projednání. Považuji za důležité popsat jednotlivé fáze řízení o přestupku, počínaje zahájením řízení až k rozhodnutí ve věci správním orgánem.

Domnívám se, že není možné v této práci obsáhnout všechny souvislosti, týkající se problematiky správního řízení. Přesto se budu snažit systematicky a komplexně zpracovat tuto problematiku a přitom nezapomenout na nic z toho, co je podstatné. Ve své práci využiji odbornou literaturu zabývající se předmětnou problematikou, dále poznatky z praxe a informace pořízené z veřejně přístupných odborných zdrojů.

3. Činnost policie ČR při dokumentaci a odhalování přestupků páchaných v dopravě.

V historických etapách vývoje společnosti rostla vlivem rozvoje dopravy potřeba regulace chování účastníků v provozu. Z tohoto důvodu bylo potřeba stanovit jasná pravidla a určit orgán, který by dohlížel na dodržování stanovených norem a vynucoval jejich plnění.

3.1 Historický vývoj právní legislativy a dopravní policie na území ČR.

- **19. ledna 1759** Nařízení, které stanovilo zásady pro jízdu a chůzi přes Pražský (Karlův) most.
- **r. 1875** Byla vydána vyhláška českého místodržitelství č. 77 – o připuštění silničních parovozů k jízdě na silnicích, způsobu provozu a předepsaných opatřeních.
- **9. července 1886** Prozatímní řád silniční policie pro silnice v Království Českém.
- **27. září 1905** Nařízení o zavedení státních poznávacích značek na území Rakousko Uherska
- **r. 1909** Pařížská automobilová konvence
- **r. 1910** Ratifikace Pařížské automobilové konvence Rakousko-Uherskem. 1914 Řád silniční policie pro Království české
- **15. července 1919** Nařízení ústředního inspektorátu o zřízení oddělení dopravní policie, která měla dohlížet na vozbu a zejména provoz automobilový. Vybavení policejních inspektorů v dopravě bylo stejné jako u pořádkové služby, černá uniforma, helma, šavle, opakovací pistole Praga, pouze na levé straně prsou kovový odznak – dopravní stráž. Šavle byla následně vyměněna za obušek. Obušek sloužil k udávání směru. Následně udával směr strážník v bílých rukavicích, levou rukou, která opisovala kruh směrem prsům, pravá udávala směr jízdy. Přestupky v dopravě, které páchali řidiči, byly oznamovány strážníky na dopravní úřad. Později bylo pro méně závažné přestupky zavedeno blokové řízení.

- **r. 1921** ČR vyhláška č. 505, jejím základem je Pařížská konvence.
- **24. dubna 1926** Byla v Paříži přijata mezinárodní úmluva o silničním provozu. Bylo zde stanoveno šest mezinárodních dopravních značek. V ČR byl k dodržování úmluvy vydán zákon. Dopravní oddělení mělo téhož roku zavedeno dopravní oddíl s motocykly, od roku 1936 byly hlídky vybaveny os. vozidly.
- **r. 1927** Instalováno první světelné signalizační zařízení křiž. ul. Dlážděná x Hybernská x Havlíčkova. Zařízení bylo obsluhováno ručně.
- **r. 1931** Konference v Ženevě – Úmluva o sjednocení silniční signalizace a mezinárodní dopravní značky pro Evropu, tabulky výstražné, zákazové, orientační a informační.
- **r. 1935** Vydán zákon o jízdě motorovými vozidly četnické silniční kontrolní stanice. Bylo to pracoviště četníků, kteří se úzce specializovali na problematiku dopravy, měli pomáhat při dopravních nehodách, poskytnout první pomoc, dohlížet nad dodržováním pravidel silničního provozu a kontrolovat technický stav vozidel. Za porušení pravidel mohli udělovat blokové pokuty. Dohled byl vykonáván i četnictvem, pátrací stanicí a pohotovostní stanicí, kontrolu vozidel a dokladů však mohli provádět pouze na speciální nařízení.
- **r. 1938** Vydán zákon o dopravních značkách. Značení určeno dle mezinárodních dohod.
- **26. března 1939** Nařízením okupačních úřadů byl zaveden pravostranný provoz. V září 1939 byla vydána nařízení o chování v silniční dopravě. Po osvobození byla z praktických důvodů ponechána platnost pravidel za dob okupace a dále byla obnovena některá pravidla z doby před okupací.
- **r. 1945** Byl v ČR založen Sbor národní bezpečnosti. Dopravní problematikou se zabývala IV. Sekce, prostřednictvím rozčlenění do 26 silničních kontrolních stanic. Pod patronátem EHK OSN byla přijata v Ženevě Úmluva o silničním provozu a Protokol o znameních a signálech

- **r. 1950** Ratifikovala ČSR dokumenty s Ženevy a zakomponovala jej do zákona – o provozu na veřejných silnicích. V zákoně byly stanoveny pravomoci a rozšířena působnost SNB při dohledu na silniční provoz. Ministerstvo národní bezpečnosti vydává pravidla silničního provozu, Ministerstvo dopravy stanovuje podmínky pro připuštění vozidel do provozu.
- **r. 1952** Došlo ke zrušení silničních kontrolních stanic, vznikl 4. odbor u Hlavní správy veřejné bezpečnosti, který měl za úkol dohled nad silničním provozem, zkoušky řidičů z pravidel sil. provozu atd. Došlo k inovaci SPZ, které již byly podobného formátu, jako SPZ používané do dnešní doby.
- **r. 1953** Bylo vydáno reformní vládní nařízení č. 54/1953, které bylo reakcí na neustále sílicí silniční provoz, stupňující se nároky na jeho řízení a kontrolu. Byly zřízeny dopravní inspektoráty, byly ustanoveny orgány, které měly za úkol ochranu silnic, zřízení odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla (povinné ručení), základní povinnosti účastníků provozu, podmínky pro spolupráci dopravních inspektorátů s armádou, Národním výborem, Státní pojišťovnou, soudy a prokuraturou.
- **r. 1960 – 1980** Došlo k decentralizaci dopravních inspektorátů, což mělo za následek zlepšení kontroly nad sil. provozem, byla zavedena statistika dopravních nehod pomocí děrných štítků. Dále byla provedena inovace SPZ, kdy první dvě písmena znamenala okres, z kterého vozidlo pochází.
- **Koncem 60. let** bylo v Praze instalováno na 33 křižovatkách světelné signalizační zařízení. Zařízení byla programovatelná, nebo ovládaná ručně. Následně byl vyvinut systém, kdy světelné signalizační zařízení byla programována skupinově, tak mohla být využita tzv. zelená vlna. Zřízení speciálních skupin dopravních nehod u všech Dopravních inspektorátu, snížilo se tak zatížení základních útvarů, a zkvalitnilo se zpracování dopravních nehod.
- **července 1971** Vznik prvního dálničního oddělení Mirošovice.
- **V 80. letech** byla zaváděna do výstroje dopravních inspektorátu moderní zařízení, např. diagnostická vozidla pro zjišťování technického stavu vozidel,

elektronické měřiče pro zjišťování alkoholu v dechu, kamerové záznamové zařízení Traffiphot, které zaznamenalo průjezd vozidla na červený signál stůj. Dále byla do služby zaváděna vozidla v civilním provedení, také byla zřízena služba leteckého dohledu, dopravní vysílání Českého rozhlasu. Zavedení radiolokačního měřiče rychlosti Ramer II., bez dokumentace a následně Ramer III. s možností dokumentace.

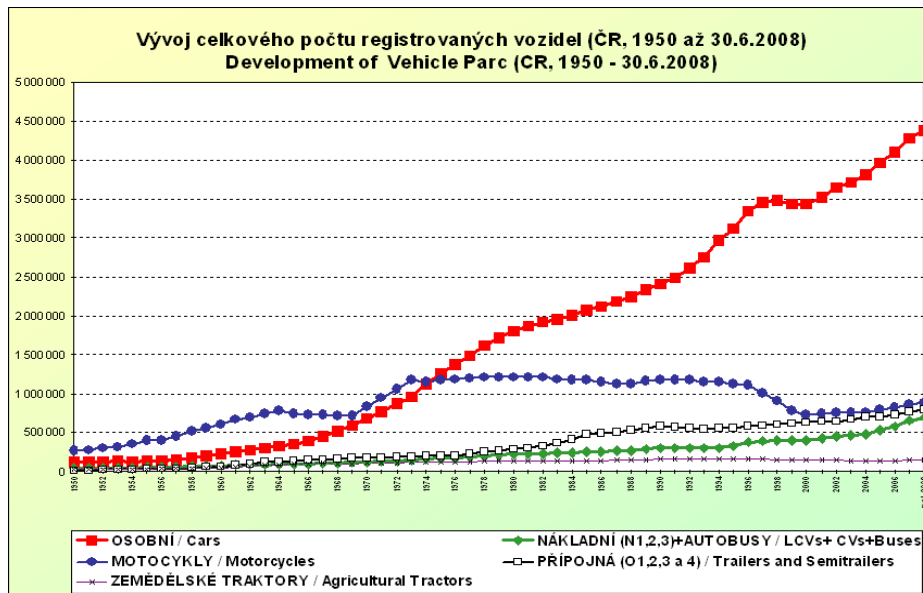
- **r. 1990** Byl přijat zákon 200/1990 Sb. Který se mimo jiné zabývá problematikou přestupků páchaných v dopravě.
- **r. 1991** Byl přijat zákon č. 283/1991 Sb. zákon o policii, kde v § 22 byly vymezeny pravomoci a postupy policistů při kontrole a řízení silničního provozu, byl novelizován zákonem č. 273/2008 Sb.
- **r. 1997** Byl přijat zákon č. 12/1997 Sb. o bezpečnosti a plynulosti silničního provozu.
- **Od počátku 90. let** byla policie vybavována moderními vozidly, vybavenými měřičem rychlosti Gesing, Ramer 7F Ramer 7 CCD, dále byl vytvořen centrální počítačový systém evidence vozidel. Činnost dopravní policie začala být řízena interními akty, které vydává Policejní prezidium Policie ČR.
- **r. 2000** Byl přijat zákon 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích, který, který reagoval na požadavky současné doby, roku 2002 byl novelizován, opětovně byl novelizován roku 2007 a další novelizace se připravuje. Dále byl zaveden bodový systém trestání řidičů, kdy za vybrané přestupky jsou řidiči přidělovány trestné body. Při dosažení 12 trestních bodů je řidiči zadržen řidičský průkaz a to na dobu jednoho roku.

3.2 Současnost

Život v dnešní přetechnizované společnosti skýtá pro jedince spoustu výhod, a to ve všech odvětvích. Každý den využíváme technické prostředky ke komunikaci, k dopravě, v lékařství, v domácnosti i k zábavě. Jedním z technických prostředků, který za posledních 50. let prošel nejprogresivnějším vývojem je bezesporu silniční motorové vozidlo. Tím, že došlo k automatizaci výroby vozidel, došlo taktéž ke snížení jeho pořizovací ceny, a tím se motorové vozidlo stalo dostupným všem sociálním vrstvám

společnosti. Vozidlo dnes již nevyužíváme pouze k nedělním výletům, nebo k víkendovým cestám na chaty a chalupy, ale stále více se stává prostředkem denní potřeby, který využíváme za účelem jízdy do zaměstnání např. z periferií do měst a na nákupy do obchodních center. Dále se vozidlo stalo prostředkem k podnikání, a to jak na úseku dopravy pasažérů, tak přepravy nákladu různého druhu. Průměrný počet obyvatel na jeden osobní automobil za celou Českou republiku oproti předchozím sledovaným obdobím mírně poklesl a činí 2,38 obyvatele na jeden osobní automobil. V Praze přitom připadá na jeden osobní automobil již 1,97 obyvatele (k 31.12.2008 to bylo 1,94 obyv./1 OA), naopak v Moravskoslezském kraji to je 2,80 obyvatele/1 OA (k 31.12.2008 to bylo 2,81 obyv./1 OA)².

V následujícím grafu je zachycen vývoj počtu registrovaných automobilů v ČR od roku 1950 až do 30.6.2008. Sledovanými kategoriemi jsou osobní automobily, motocykly, zemědělské traktory, nákladní automobily, autobusy a přípojná vozidla. Zdrojem údajů je Centrální registr vozidel, který spravuje Ministerstvo dopravy ČR.

Graf č. 1: Vývoj celkového počtu registrovaných vozidel

Zdroj: SAP - Sdružení automobilového průmyslu

² SAP- Sdružení automobilového průmyslu – (online). 2002, poslední změna 5.2.2009[cit.2009-02-10].

Dostupný z WWW: <<http://www.autosap.cz/>>.

Dopravní špička se dnes již neobjevuje pouze v pátečních odpoledních hodinách při cestě občanů na místa, kde budou trávit víkendový odpočinek, ale je každodenním jevem pracovního týdne na hlavních páteřových komunikacích velkých měst, kde obyvatelé tráví v kolonách pomalu jedoucích vozidel dlouhé minuty při cestě do zaměstnání a následně v odpoledních hodinách při cestě domů. Ranní špička zde začíná v cca 07:00 hod a končí v cca 10:00 hod, odpolední špička začíná v cca 16:00 hod a končí v cca 19:00 hod. Ve velkých městech jsou některé komunikace těžko průjezdné i v době mezi ranní a odpolední špičkou. Z důvodů určování hustoty provozu bylo stanoveno 5 základních stupňů, které popisují průjezdnost pozemní komunikace.

3.3 Stupně dopravy

- I.** Volný provoz, po komunikaci je patrný provoz jednotlivých vozidel, jízda je plynulá, je možné užívat maximální povolené rychlosti v daném úseku
- II.** Vzduť, zvýšený provoz, jsou patrné malé skupiny vozidel, kolony nevznikají, provoz je plynulý
- III.** Nasycený provoz na komunikaci jsou patrné proudy vozidel, provoz je plynulý, průměrná rychlost se již snižuje, odbavení vozidel pro jednotlivé směry světelným signalizačním zařízením již není úplné
- IV.** Provoz v souvislých kolonách, po komunikaci se pohybují kolony vozidel, rychlost je výrazně snížena, není plynulost provozu, odbavení vozidel pro jednotlivé směry světelným signalizačním zařízením nelze provést beze zbytku, a to ani v případě použití fyzické řízení dopravy
- V.** Přesycený provoz, vozidla na komunikacích stojí, nebo se pohybují velmi pomalu v souvislých kolonách, množství odbavených vozidel světelným signalizačním zařízením pro jednotlivé směry, je velmi malé.

3.4 Faktory ovlivňující dopravu

Mezi faktory, které ovlivňují dopravu, většinou v negativním smyslu, patří pět hlavních jevů, se kterými se účastník silničního provozu setkává (*Dopravní nehoda; Technické závady vozidel; Stavební a údržbové práce zasahující do komunikací; Bezohlednost a nekázeň některých řidičů; Přírodní vlivy a povětrnostní podmínky, jako*

je déšť, sněžení, náledí, mlha, denní doba; Závady světelného signalizačního zařízení a dopravního značení).

3.4.1 Dopravní nehody

Dopravní nehoda je událost v provozu na pozemních komunikacích, například havárie nebo srážka, která se stala nebo byla započata na pozemní komunikaci a při níž dojde k usmrcení nebo zranění osoby nebo ke škodě na majetku v přímé souvislosti s provozem vozidla v pohybu³. O dopravní nehodu se jedná pouze v případech, kdy je jednání ze strany pachatele neúmyslné, tedy vyvolání nehodového děje spočívá např. v opomenutí či v nepozornosti. Pokud by byla dopravní nehoda výsledkem úmyslného jednání, bude se v tomto případě jednat o trestný čin.

3.4.2 Nejčastější příčiny vzniku dopravních nehod

Z dlouhodobého sledování statistických údajů dopravních nehod je patrné, že největší podíl na zavinění a příčině dopravní nehody má řidič silničního motorového vozidla, a to přes 90 % všech dopravních nehod. Na vzniku dopravních nehod má tedy největší vliv selhání lidského činitele. V následující tabulce č. 1 je přehled o počtech dopravních nehod podle sledovaných viníků, včetně procentuálního vyjádření podílu na celkovém počtu nehod v roce 2008.

Viník, zavinění nehody rok 2008	Počet nehod	%
Řidičem motorového vozidla	147 338	91,9 %
Řidičem nemotorového vozidla	2 097	1,3 %
Chodcem	1 477	0,9 %
Jiným účastníkem	212	0,1 %
Závadou komunikace	327	0,2 %
Technickou závadou vozidla	887	0,6 %
Lesní, domácí zvěř	7 499	4,7 %
Jiné zavinění	539	0,3 %
Počet nehod celkem:	160 376	

Tabulka č. 1: Statistika zavinění dopravních nehod

Zdroj: Ředitelství služby dopravní policie Policejního prezidia ČR

³ § 47 odst. 1, zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích

pořadí	DESET nejčtenějších příčin nehod řidičů motorových vozidel; rok 2008	počet nehod
1.	řidič se plně nevěnoval řízení vozidla	27 119
2.	nedodržení bezpečné vzdálenosti za vozidlem	24 961
3.	nesprávné otáčení nebo couvání	14 845
4.	nepřizpůsobení rychlosti stavu vozovky	10 359
5.	nedání přednosti upravené dopravní značkou „Dej přednost v jízdě!“	9 383
6.	nepřizpůsobení rychlosti dopravně technickému stavu vozovky	7 040
7.	nezvládnutí řízení vozidla	6 416
8.	jiný druh nesprávné jízdy	6 372
9.	vjetí do protisměru	4 780
10.	vyhýbání bez dostatečného bočního odstupu	4 296

Tabulka č. 2: Příčiny vzniku dopravních nehod

Zdroj: Ředitelství služby dopravní policie Policejního prezidia ČR

3.4.3 Technické závady vozidel

Dojde k poruše vozidla v místě, kde není toto vozidlo možné odstavit mimo komunikaci. Tímto vznikne překážka v silničním provozu, sníží se propustnost komunikace, což vede v době dopravní špičky k dopravnímu kolapsu. Podobný následek má taktéž nedostatečné zabezpečení přepravovaného nákladu, kdy může dojít k jeho uvolnění a pádu na vozovku.

3.4.4 Stavební a údržbové práce zasahující do komunikací

Při opravě dochází k uzavěrák jízdních pruhů, tímto se snižuje dopravní propustnost jednotlivých komunikací.

3.4.5 Bezohlednost a nekázeň některých řidičů

Lidský faktor je jeden z nejdůležitějších v problematice silniční dopravy. Řidič je člověk, živý organismus, který má individuální schopnosti k řízení vozidla. Každý jedinec na vzniklou situaci reaguje dle svých fyzických a psychických schopností. Nezanedbatelnou roly zde hraje věk řidiče tabulka č. 3.

Věk řidiče; rok 2008	Počet nehod	Počet usmrcených	tj. % nehod	tj. % usmrcených	Rozdíl usmrcených
Do 18 let	229	0	0,2	0,0	-4
18-20	8 064	72	8,3	10,5	-8
21-24	12 494	94	12,9	13,8	-12
25-34	29 087	207	30,0	30,3	33
35-44	19 648	133	20,3	19,5	12
45-54	12 784	81	13,2	11,9	0
55-64	9 387	51	9,7	7,5	-30
>64	5 184	43	5,4	6,3	-13
Nezjištěno	1	2	0,0	0,3	-6

*Tabulka č. 3: Statistika věku řidičů v závislosti na počtu způsobených nehod
Zdroj: Ředitelství služby dopravní policie Policejního prezidia ČR*

3.4.6 Přírodní vlivy, jako déšť, sněžení, náledí, mlha, denní doba

Přírodní podmínky ovlivňují ve velké míře dopravní situaci. S příchodem podzimu se začínají na vozovkách vyskytovat v ranních hodinách mlhy, které snižují viditelnost a s příchodem chladného počasí namrzají na prochládlém povrchu vozovky. Za silného deště se velmi snižuje přilnavost pneumatik, zvyšuje se vzdálenost pro bezpečné zastavení vozidla, což si mnoho řidičů neuvědomuje. S příchodem zimního období dochází k problémům se sjízdností komunikací, zejména v horských oblastech, kde řidiči často podceňují zimní výbavu.

3.4.7 Závady světelného signalizačního zařízení a dopravního značení

Světelné signalizační zařízení velmi usnadňuje průjezd křižovatkami. Řidič se spoléhá na bezproblémový chod zařízení. Když dojde k načtení chyby kontrolním systémem, který světelní signalizační zařízení řídí, dojde k jeho vypnutí. Následně se řidiči na křižovatkách musejí orientovat a chovat dle místní dopravní úpravy, což je na velkých uzlových kříženích pro mnohé velmi složité. V době dopravní špičky jsou mnohdy řidiči přijíždějící z vedlejších komunikací velmi znevýhodněni, vystaveni stresům a dochází ke kolizním situacím. Po dobu nápravy je na místo vyslána hlídka policie z odboru řízení dopravy, která křižovátku řídí fyzicky.

3.5 Služba Dopravní Policie ČR

Vzhledem k neustále se zvyšujícím nárokům na bezpečnost, bezproblémovost a propustnost dopravy na hlavních páteřních komunikacích a celorepublikových dopravních tazích bylo nutné vytvořit policejní složku, která bude specializována přímo

na dopravní problematiku, a bude schopna operativně řešit vzniklé problémy. Z tohoto důvodu vznikl odbor služby dopravní policie.

3.5.1 Činnost služby Dopravní Policie ČR

- přímý dohled na silniční provoz
- dohled na dodržování pravidel silničního provozu všemi jeho účastníky
- kontrola dokladů předepsaných k řízení a provozu vozidla, technického stavu vozidel přímo v provozu kontrole dokladů k přepravovanému nákladu a kontrole dodržování povinností vyplývajících z právních předpisů (zaplacení poplatků za užívání dálnic a rychlostních silnic, pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla apod.)
- zjišťování stavu pozemních komunikací, dopravních značek a dopravních zařízení
- vyhledávání trestné činnosti
- pátrání po osobách, odcizených věcech, vozidlech, zbraních, výbušninách apod.
- zjišťování podezřelého pohybu zájmových osob a vozidel
- přiměřenému dohledu na veřejný pořádek
- zpracování dopravních nehod⁴

3.5.2 Rozdělení dopravní policie dle funkční specializace

- odborem řízení dopravy
- oddělením dopravních nehod
- oddělením dálniční policie
- specializované oddělení

3.5.2.1 Odbor řízení dopravy

Provádí přímý dohled nad silničním provozem, je specializován na odhalování, dokumentaci a řešení přestupků. Zajišťuje řízení a regulaci dopravy v problémových a kolizních situacích.

---

⁴ Článek 15 závazného pokynu policejního prezidenta č. 220/2008, kterým se upravuje postup příslušníků Policie České republiky na úseku služby dopravní policie

3.5.2.2 Oddělení dopravních nehod

Provádí komplexní zpracování dopravních nehod, policisté provádějí úkony v trestním řízení, pokud je podezření, že došlo při dopravní nehodě k trestnému činu.

3.5.2.3 Oddělení dálniční policie

Provádí činnosti oddělení dopravních nehod a odboru řízení dopravy, a to na stanoveném úseku předmětné dálnice, nebo rychlostní komunikace.

3.5.2.4 Specializované oddělení

Jeho hlavní činností je zajištění doprovodu nadměrných a nebezpečných nákladů, které jsou přepravovány po pozemních komunikacích.

3.5.3 Cíl služby dopravní policie

- preventivní
- represivní

3.5.3.1 Preventivní cíl

Informuje řidiče o problémech na komunikacích, pomáhá při řešení vzniklých problémů v dopravě. Dále provádí školení řidičů a dětí ve školách. Vede statistiky nehodovosti, kde zachycuje příčiny vzniku kolizních situací a následky, ať již materiální škody nebo škody na zdraví, které zveřejňuje ve výročních zprávách.

3.5.3.2 Represivní cíl

Policie je represivní státní orgán, který uděluje sankce za porušení právních norem. Sankce by měla mít výchovný charakter, po jejím udělení by si měl přestupce uvědomit, že porušování zákona se nevyplácí. Sankce by měla být přiměřena k nebezpečnosti jednání přestupce. Interní akt, který upravuje činnost policisty při řízení o přestupku je závazný pokyn policejní prezidenta č. 83/2006.

4. Výčet nejčastěji páchaných přestupků v dopravě

- Přestupky, které lze policistou vyřešit na místě blokovou pokutou, nebo domluvou⁵.
- Přestupky, které nelze policistou vyřešit na místě.

4.1 Přestupky, které může policista projednat na místě

Policista projedná přestupek na místě, při stanovení sankce vezme v potaz okolnosti, pohnutky a míru nebezpečnosti jednání přestupce.

§ 22 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb. o přestupcích

písm. f)

bod 1.

Při řízení vozidla drží v ruce nebo jiným způsobem telefonní přístroj, nebo jiné hovorové nebo záznamové zařízení. Pokuta při vyřešení na místě 1000,- Kč, při správním řízení 1500 - 2500,- Kč.

bod 3.

Při řízení vozidla překročí nejvyšší dovolenou rychlost stanovenou zvláštním právním předpisem, nebo dopravní značku v obci o 20 km/h a více, nebo mimo obec o 30 km/h a více Pokuta při vyřešení na místě 2500,- Kč, při správním řízení 2500 - 5000,- Kč, nebo 2500 - 5000,- Kč + zákaz činnosti na 1 – 6 měsíců, spáchal-li přestupek v posledních 12 měsících dvakrát a vícekrát.

bod 4.

Při řízení vozidla překročí nejvyšší dovolenou rychlost stanovenou zvláštním právním předpisem, nebo dopravní značku v obci o méně než 20 km/h, nebo mimo obec méně než o 30 km/h. Pokuta při vyřešení na místě 1000,- Kč, při správním řízení 1500 - 2500,- Kč.

bod 5.

Při řízení vozidla nezastaví vozidlo na signál, který mu přikazuje zastavit vozidlo podle zvláštního právního předpisu, nebo na pokyn Stůj, daný při řízení

---

⁵ § 22 odst. 10, zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích

provozu na pozemních komunikacích osobou oprávněnou řízení tohoto provozu podle zvláštního právního předpisu. Pokuta při vyřešení na místě 2500,- Kč, při správním řízení 2500 – 5000,- Kč, nebo 2500 – 5000,- Kč + zákaz činnosti na 1 – 6 měsíců, spáchal-li přestupek v posledních 12 měsících dvakrát a vícekrát.

bod 6.

Při řízení vozidla neumožní chodci na přechodu pro chodce nerušené a bezpečné přejítí vozovky, nebo nezastaví před přechodem pro chodce v případech, kdy je povinen tak učinit podle zvláštního právního předpisu, nebo ohrozí chodce při odbočování na místo ležící mimo pozemní komunikaci, při vjíždění na pozemní komunikaci, nebo při otáčení a couvání. Pokuta při vyřešení na místě 2500,-Kč, při správním řízení 2500 – 5000,- Kč, nebo 2500 – 5000,- Kč + zákaz činnosti na 1 – 6 měsíců, spáchal-li přestupek v posledních 12 měsících dvakrát a vícekrát.

bod 8.

Při řízení vozidla nedá přednost v jízdě v případech, ve kterých je povinen dát přednost v jízdě podle zvláštního právního předpisu Pokuta při vyřešení na místě 2500,- Kč, při správním řízení 2500 – 5000,- Kč, nebo 2500 – 5000,- Kč + zákaz činnosti na 1 – 6 měsíců, spáchal-li přestupek v posledních 12 měsících dvakrát a vícekrát.

bod 9.

Při řízení vozidla vjíždí na železniční přejezd v případech, kdy je to podle zvláštního právního předpisu zakázáno. Pokuta při vyřešení na místě 2500,-Kč, při správním řízení 2500 – 5000,- Kč nebo 2500 – 5000,- Kč + zákaz činnosti na 1 – 6 měsíců, spáchal-li přestupek v posledních 12 měsících dvakrát a vícekrát.

písm. g)

Porušení omezení jízdy některých vozidel podle zvláštního právního předpisu. Pokuta při vyřešení na místě 2500,- K, při správním řízení 2500 - 5000,- Kč, nebo 2500 – 5000,- Kč + zákaz činnosti na 1 – 6 měsíců, spáchal-li přestupek v posledních 12 měsících dvakrát a vícekrát.

písm. l)

Jiným jednáním, než které je uvedeno pod písmeny a) až k), poruší zvláštní právní předpis. Pokuta při vyřešení na místě do 2000,-Kč, při správním řízení 1500 – 2500,- Kč.

4.2 Přestupky, které nelze policistou vyřešit na místě.

Policejní orgán oznámí věc⁶ správnímu orgánu, který zahájí řízení o přestupku a následně udělí sankci.⁷

§ 22 odst. 1, zákona č. 200/1990 Sb. o přestupcích

písm. a)

bod 1.

Řídí vozidlo, na němž v rozporu se zvláštním právním předpisem není umístěna tabulka státní poznávací značky (registrační značky), nebo je umístěna jiná tabulka státní poznávací značky (registrační značky), než která byla vozidlu přidělena.

bod 2.

Řídí vozidlo, jehož tabulka státní poznávací značka (registrační značky) je zakryta, nečitelná, nebo upravena či umístěna tak, že je znemožněna, nebo podstatně ztížena její čitelnost.

bod 3.

Řídí vozidlo, které je technicky nezpůsobilé k provozu na pozemních komunikacích tak závažným způsobem, že bezprostředně ohrožuje ostatní účastníky provozu na pozemních komunikacích.

písm. b)

Řídí vozidlo, nebo jede na zvířeti bezprostředně po ožití alkoholického nápoje nebo po užití jiné návykové látky, nebo v takové době po požití alkoholického nápoje nebo po užití jiné návykové látky, po kterou je ještě pod jejich vlivem.

písm. c)

Řídí vozidlo nebo jede na zvířeti ve stavu vylučující způsobilost, který si přivodil požitím alkoholického nápoje, nebo užitím jiné návykové látky.

---

⁶ § 58 odst. 1, zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích

⁷ § 22 odst. 4 až 9, zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích

písm. d)

Se přes výzvu podle zvláštního právního předpisu odmítne podrobit vyšetření, zda při řízení vozidla, nebo jízdě na zvířeti nebyl ovlivněn alkoholem nebo jinou návykovou látkou, ačkoliv takové vyšetření není spojeno s nebezpečím pro jeho zdraví.

písm. e)

bod 1.

Řídí motorové vozidlo a není držitelem příslušné skupiny nebo podskupiny řidičského oprávnění.

bod 2.

Řídí motorové vozidlo a byl mu zadržen řidičský průkaz.

bod 3.

Řídí motorové vozidlo a není držitelem platného osvědčení profesní způsobilosti řidiče.

bod 4.

Řídí motorové vozidlo a nemá platný posudek zdravotní způsobilosti podle zvláštního právního předpisu.

bod 5.

Řídí motorové vozidlo a pozbyl jako řidič, který je držitelem řidičského průkazu Evropských společenství, ŘP vydané cizím státem, mezinárodního ŘP vydaného cizím státem, právo k řízení motorového vozidla na území ČR.

písm. f)

bod 2.

Při řízení vozidla překročí nejvyšší dovolenou rychlost stanovenou zvláštním právním předpisem nebo dopravní značkou v obci o 40 km/h a více, nebo mimo obec o 50 km/h a více.

bod 7.

Při řízení vozidla předjíždí vozidlo v případech, ve kterých je to podle zvláštního právního předpisu zakázáno.

bod 10.

Při řízení vozidla v provozu na dálnici nebo silnici pro motorová vozidla se otáčí, jede v protisměru nebo couvá v místě, kde to není dovoleno podle zvláštního právního předpisu.

písm. h)

Při řízení vozidla porušením zvláštního právního předpisu způsobí dopravní nehodu, při které je jinému ublíženo na zdraví.

písm. i)

Porušením zvláštního právního předpisu způsobí dopravní nehodu, při které je způsobena na některém ze zúčastněných vozidel včetně přepravovaných věcí hmotná škoda převyšující zřejmě částku 100 000 Kč.

písm. j)

Při dopravní nehodě, při které byla způsobena na některém ze zúčastněných vozidel včetně přepravovaných věcí pouze hmotná škoda 100 000 a nižší, nebo při které došlo k poškození nebo zničení součástí nebo příslušenství pozemní komunikace, neprodleně nezastaví vozidlo a neprokáže totožnost navzájem včetně sdělení údajů o vozidle, nebo odmítne sepsat společný záznam o dopravní nehodě, nebo nedovoleně opustí místo dopravní nehody, nebo se neprodleně nevrátí na místo dopravní nehody po poskytnutí nebo přivolání pomoci nebo po ohlášení dopravní nehody.

§ 22 odst. 2, zákona č. 200/1990 Sb. o přestupcích

Přestupku se dále dopustí ten, kdo jako provozovatel vozidla nezná údaje o totožnosti osoby, které svěřil nebo přikázal vozidlo k řízení.

§ 22 odst. 3, zákona č. 200/1990 Sb. o přestupcích

písm. a)

Přestupku se dopustí učitel autoškoly, který požil alkoholický nápoj nebo užil návykovou látku během provádění výcviku ve výcvikovém vozidle.

písm. b)

Přestupku se dopustí učitel autoškoly, který prováděl výcvik ve výcvikovém vozidle bezprostředně po požití alkoholického nápoje nebo užití návykové látky, kdy mohl ještě být pod jejich vlivem.

písm. c)

Přestupku se dopustí učitel autoškoly, který prováděl výcvik ve výcvikovém vozidle, jestliže je jeho schopnost k vykonání učitele autoškoly snížena v důsledku jeho zdravotního stavu.

písm. d)

Přestupku se dopustí učitel autoškoly, který se přes výzvu podle zvláštního právního předpisu odmítne podrobit vyšetření, zda při provádění výcviku nebyl ovlivněn alkoholem nebo jinou návykovou látkou, ačkoliv takové vyšetření není spojeno s nebezpečím pro jeho zdraví.

5. Veřejná správa

Veřejnou správu lze chápat jako správu veřejných záležitostí ve veřejném zájmu, jakožto projev, resp. součást výkonné moci. Jde o činnost organizovanou, která musí být svěřena určitému subjektu, který zaručuje, že bude vykonávána.

5.1 Pojmy:

- subjekt veřejné správy
- orgány veřejné správy
- nositel veřejné správy
- adresát veřejné správy
- správní orgán
- věcná příslušnost
- místní příslušnost

5.1.1 Subjekt veřejné správy

- stát
- jiné subjekty, které k tomu byly státem zákonně zmocněny (veřejnoprávní korporace, veřejné fondy nebo veřejné podniky)

5.1.2. Orgány veřejné správy

Orgány veřejné správy mohou vykonávat svoji činnost pouze na základě zákona a v jejich mezích. Jedná se tedy o okruh činností, které nejsou zákonodárstvím, soudnictvím ani vládou a které jsou vykonávány orgány, jež nejsou orgány moci zákonodárné, soudní ani vládní.

5.1.3 Nositel veřejné správy

Nositeli veřejné správy jsou stát a ty právnické (obec) nebo fyzické osoby (děkan fakulty), o kterých to stanoví zákon, případně ústavní zákon. Stát je tedy subjektem správního práva vždy, jiné právnické a fyzické osoby pouze tehdy, stanoví-li to zákon.

5.1.4. Adresát veřejné správy

Adresáty státní správy jsou fyzické a právnické osoby.

5.1.5 Správní orgán

Orgán, který realizuje výkon veřejné správy. Mohou přímo provádět správní řízení, nebo v něm nebo popřípadě v kvalifikované procesní souvislosti s ním činí jednotlivé procesní úkony (např. postoupení věci nebo dožádané úkony).

5.1.6 Věcná příslušnost

Určuje, který druh správního orgánu bude rozhodovat a projednávat věc určitého druhu (*věc přestupku v dopravě bude řešit odbor dopravních přestupků atd.*).

5.1.7 Místní příslušnost

Určuje, který správní orgán určitého druhu má projednávat a rozhodovat o věci, je konkretizací věcné příslušnosti s ohledem na místo (*přestupek v dopravě, který se stal na území hl. m. Prahy, a nelze jej projednat na místě, bude oznámen místně příslušnému správnímu orgánu, v tomto případě Magistrát hl. m. Prahy – odbor dopravních přestupků*).

6. Správní řízení

Obecně lze říci, že správní řízení je možno vymezit jako postup, při němž vykonavatelé veřejné správy (správní úřady) rozhodují o právních poměrech (subjektivních právech, právem chráněných zájmech, nebo povinnostech adresátů veřejné správy). Toto rozhodování se týká právních poměrů v oblasti veřejné správy.⁸

Činnost státních orgánů, práva a povinnosti účastníků správního řízení upravuje zákon č. 500/2004 Sb., správní řád.

6.1 Základní zásady správního řízení⁹

Zásada legality (§2)

Postup a rozhodování správních orgánů na základě zákona a prostředky zákonem stanovenými

Zásada materiální pravdy (§ 3)

Povinnost správního orgánu zjistit skutečný stav věci, o kterém nejsou pochybnosti.

Zásada součinnosti (§ 4)

Řádné poučení účastníků a dotčených osob o jejich právech a povinnostech, je-li vzhledem k povaze úkonu a jejím osobním poměrům potřebné veřejná správa je službou veřejnosti.

Odstranění rozporů v řízení řešit pokusem o smír (§ 5)

Pokud to povaha věci umožňuje a jde o rozpory, které brání řádnému projednání a rozhodnutí v dané věci nejedná se o sporné řízení (§ 141), které se správní orgán pokusí řešit smírem.

Zásada rychlosti a procesní ekonomie (§ 6)

Vyřizování případů bez zbytečných průtahů a ve lhůtách stanovených zákonem.

⁸ JUDr. ing. Josef Staša CSC, Úvod do Českého správního práva. Policejní akademie ČR, čtvrté doplněné vydání, 2001.

ISBN 807251-067-3.

⁹ Zákon č. 500/2004 Sb. Správní řád

Zásada rovnosti (§ 7) Účastníci řízení jsou si rovni v těch procesních právech a procesních povinnostech, které jim zákon přiznává resp. ukládá. Činí-li správní orgán úkony v řízení, musí je činit stejně ke všem účastníkům. Povinnost správního orgánu postupovat vůči dotčeným osobám nestranně.

Zásada „dobré správy“ (§ 8)

Správní orgány vzájemně spolupracují a mají oznamovací povinnost. Správní orgány dbají o vzájemný soulad všech postupů, které probíhají společně.

6.2 Pojmy správního řízení

- Správní řízení
- Subjekty řízení
- Účastník řízení
- Úřední osoba
- Dotčené orgány
- Zúčastněné osoby

Správní řízení¹⁰

Je postup správního orgánu, jehož účelem je vydání rozhodnutí, jímž se v určité věci zakládají, mění nebo ruší práva anebo povinnosti jmenovitě určené osoby nebo jímž se v určité věci prohlašuje, že taková osoba práva nebo povinnosti má anebo nemá.

Subjekty řízení

Jsou subjekty, které svou procesní činností právně ovlivňují proces a mají procesní práva a procesní povinnosti¹¹.

Účastník řízení¹²

Účastníky řízení (dále jen "účastník") jsou:

a) v řízení o žádosti žadatel a další dotčené osoby, na které se pro společenství práv nebo povinností s žadatelem musí vztahovat rozhodnutí správního orgánu;

---

¹⁰ § 9 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu

¹¹ Horzinková Eva. Novotný Vladimír. Správní právo procesní. Praha 2006. Linde Praha a.s. Právnícké a ekonomické nakladatelství.

¹² § 27 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu

b) v řízení z moci úřední dotčené osoby, jimž má rozhodnutí založit, změnit nebo zrušit právo anebo povinnost nebo prohlásit, že právo nebo povinnost mají anebo nemají.

odst. 2)

Účastníky jsou též další dotčené osoby, pokud mohou být rozhodnutím přímo dotčeny ve svých právech nebo povinnostech.

odst. 3)

Účastníky jsou rovněž osoby, o kterých to stanoví zvláštní zákon. Nestanoví-li zvláštní zákon jinak, mají postavení účastníků podle odstavce 2, ledaže jim má rozhodnutí založit, změnit nebo zrušit právo anebo povinnost nebo prohlásit, že právo nebo povinnost mají anebo nemají; v tom případě mají postavení účastníků podle odstavce 1.

Úřední osoba

Jednají v konkrétních případech za správní orgán. Za úřední osobu lze považovat fyzickou osobu, která při plnění svých úkolů v oblasti veřejné správy používá pravomoc a působnost, svěřenou jí za tímto účelem zákonem nebo na základě zákona.

Dotčené orgány

Dotčené orgány mají možnost účastnit se řízení za určitých podmínek a spolupracovat se správními orgány.

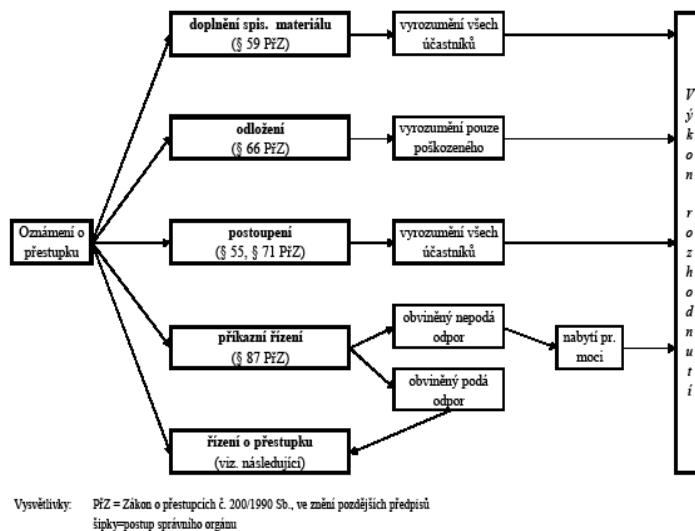
Zúčastněné osoby

Jsou to svědci, znalci, tlumočníci, peněžní ústavy, plátce mzdy. Dále osoby vlastnící věc nebo listinu, která má být předmětem ohledání. Osoba poskytující vysvětlení.

6.3 Správní řízení o přestupcích v dopravě

V následujících schématech je graficky znázorněn postup správního orgánu při řízení o přestupku

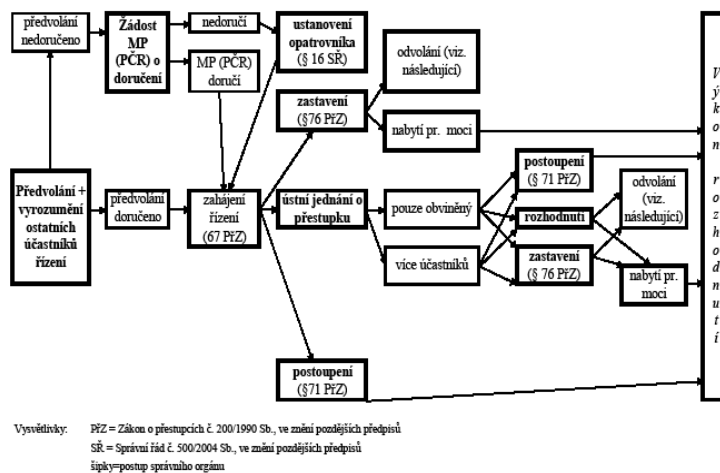
Postup po obdržení oznámení o přestupku do zahájení řízení

Obr. 1: Postup po obdržení oznámení o přestupku do zahájení řízení

Zdroj: http://magistrat.praha-mesto.cz/64896_PRESTUPKY-V-DOPRAVE-spravni-řízení-o-prestupcich-v-doprave-a-ridicckych-opravnenich

Postup od zahájení řízení po vydání rozhodnutí ve věci

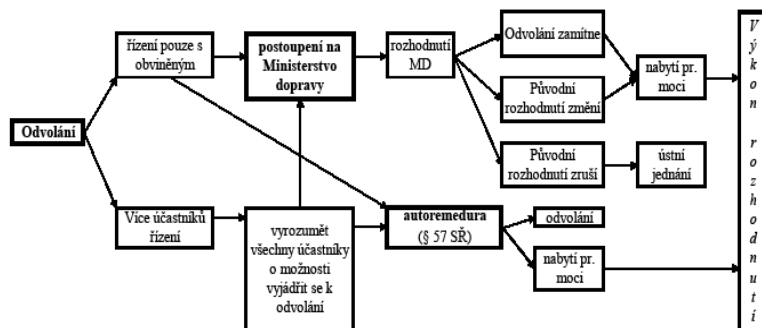

Obr. 2: Postup od zahájení řízení po vydání rozhodnutí ve věci

Zdroj: http://magistrat.praha-mesto.cz/64896_PRESTUPKY-V-DOPRAVE-spravni-řízení-o-prestupcich-v-doprave-a-ridicckych-opravnenich

Postup po podání odvolání proti vydanému rozhodnutí

Vysvětlivky: PŘZ = Zákon o přestupcích č. 200/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů
 SR = Správní řád č. 500/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů
 šipky=postup správního orgánu

Obr. 3: Postup po podání odvolání proti vydanému rozhodnutí

Zdroj: http://magistrat.praha-mesto.cz/64896_PRESTUPKY-V-DOPRAVE-spravni-řízení-o-prestupcich-v-doprave-a-ridicckych-opravnenich

6.3.1 Pojem přestupku

Přestupkem je zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno v tomto nebo jiném zákoně, nejde-li o jiný správní delikt postižitelný podle zvláštních právních předpisů anebo o trestný čin¹³. Za přestupek není odpovědný, kdo v době jeho spáchání nedovršil patnáctý rok svého věku. Kdo pro duševní poruchu v době jeho spáchání nemohl rozpoznat, že jde o porušení, nebo ohrožení zájmu chráněného zákonem, nebo nemohl ovládat své jednání. Odpovědnosti se však nezbavuje ten, kdo se do stavu nepřičetnosti přivedl, byť i z nedbalosti, požitím alkoholu nebo užitím jiné návykové látky¹⁴.

6.3.2 Řízení o přestupku

Průběh řízení je upraven správním řádem¹⁵, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak¹⁶. Správní orgán zahájí řízení v případě přestupku v dopravě na základě oznámení policejního orgánu. Přestupky se projednávají z úřední povinnosti¹⁷, dle zásady oficiality. Počátkem řízení se rozumí vykonání prvního úkonu vůči obviněnému (např. *oznámení o zahájení řízení doručením, nebo ústním prohlášením*). Správní orgán

¹³ § 2 zákona č. 200/1990 Sb., zákona o přestupcích

¹⁴ § 5 zákona č. 200/1990 Sb., zákona o přestupcích

¹⁵ zákon č. 500/2004 správní řád

¹⁶ § 51 zákona č. 200/1990 Sb., zákona o přestupcích

¹⁷ § 67 zákona č. 200/1990 Sb., zákona o přestupcích

se snaží během řízení prokázat míru zavinění. Pokud to uzná správní orgán za nutné, obrátí se během řízení na státní orgány, nebo orgán policie ČR. Od těchto orgánů může žádat provedení úkonů, které jsou potřebné k objasnění projednávané věci (viz. *součinnost*). Dále může správní orgán požadovat od účastníků podání vysvětlení k předmětné věci.

Přestupek je projednáván správním orgánem, na jehož území k přestupku došlo, nelze-li určit, kde k přestupku došlo, je příslušný ten správní orgán, v jehož obvodě vešla projednávaná věc ve známost. V dalších případech se místní příslušnost určí dle trv. pobytu přestupce.

Pokud by k projednání přestupku během 1 roku nedošlo, nelze za takový přestupek uložit sankci a pohlíží se na něj, jako by nebyl spáchán (§ 20 zákona o přestupcích). *Velmi často se v praxi stává, že přestupce při podání vysvětlení správnímu orgánu, využije ustanovení (§ 68 odst. 4 zákona o přestupcích), odvolá se na osobu blízkou a odmítne se k věci vyjádřit. Tímto podstatně stíží šance správního orgánu, aby zjistil osobu přestupce, a tento následně věc odloží. Pachatel přestupku se tímto vyhne nebezpečí postihu.*

Oznámení o přestupku¹⁸

Orgány Policie České republiky oznámí příslušným správním orgánům přestupky, o kterých se dozví a nejsou samy příslušné k jejich projednávání. V oznámení o přestupku policejní orgán uvede základní data přestupce, místo a čas kdy mělo k protiprávnímu jednání dojít, dále vylíčení události (*včetně paragrafového znění*) a důvod, proč byla věc oznámena správnímu orgánu. Na oznámení jsou dále uvedeny zúčastněné osoby. (*Např. přestupek nelze vyřešit na místě blokově, nebo domluvou, dále když přestupce se zaviněním přestupku nesouhlasí. K rozporům o zavinění dochází často při dopravní nehodě v silničním provozu. V tomto případě policista z oddělení dopravních nehod zpracuje kompletní dokumentaci, a tuto společně s oznámením přestupku dle § 58 odst.1 zákona 200/1990 Sb. předá správnímu orgánu k projednání.*)

---

¹⁸ § 58 zákona č. 200/1990 Sb., zákona o přestupcích

Doplnění spisového materiálu¹⁹

Státní orgány a orgány policie provedou bez zbytečného odkladu na žádost správního orgánu úkony potřebné k prověřování oznámení o přestupcích, k projednávání přestupků a k výkonu rozhodnutí. Státní orgán nebo orgán policie žádost neprodleně vrátí, není-li k provedení požadovaných úkonů příslušný. *(Např. policejní orgán bude požádán o doplnění výsledku účastníků, nebo svědků, doplnění důkazových prostředků).*

Odložení²⁰

Správní orgán věc odloží, aniž řízení zahájí, (např. *jestliže osoba podezřelá z přestupku požívá výsad a imunit podle zákona nebo mezinárodního práva, nebo v době spáchání přestupku nedovršila patnáctý rok svého věku nebo trpěla duševní poruchou nebo zemřela před zahájením řízení. Správní orgán může věc odložit, jestliže sankce, kterou lze za přestupek uložit, je bezvýznamná vedle trestu, který byl nebo bude podle očekávání uložen osobě podezřelé z přestupku za jiný čin v trestním řízení.*

Postoupení²¹

Správní orgán postoupí věc státnímu zástupci, nasvědčují-li skutečnosti tomu, že jde o trestní čin²², dále příslušnému orgánu, jde-li o příslušníky ozbrojených zborů (*policejní orgán zpracuje dokumentaci předmětného přestupkového jednání dané osoby, a věc odevzdá jeho nadřízenému pracovníkovi s kázeňskou pravomocí*). Pokud jde o účast člena poslanecké sněmovny, předá na jeho žádost věc disciplinární komisy PS ČR.

Příkazní řízení (§ 87)

Správní orgán vydá příkaz k uložení napomenutí nebo pokuty, a to za okolností kdy není pochyb, že se obviněný přestupku dopustil a věc nebyla vyřešena v blokovém řízení. Oznamuje se vždy písemně, má náležitosti jako rozhodnutí. Obviněný může podat odpor. *(Např. došlo k dopravní nehodě, kdy jeden z účastníků nedal přednost v jízdě druhému účastníkovi provozu, jelikož došlo na jednotlivých zúčastněných*

¹⁹ § 59 zákona č. 200/1990 Sb., zákona o přestupcích

²⁰ § 66 zákona č. 200/1990 Sb. o přestupcích

²¹ § 71 zákona č. 200/1990 Sb. o přestupcích

²² § 3 zákona č. 140/1961 Sb. trestního zákona

vozidlech, nebo přepravovaných věcech ke škodě, která zjevně přesahuje 100.000,- Kč, policejní orgán věc oznámí správnímu orgánu. Nejsou zde rozpory o tom, který z účastníků nehodu zavinił).

Zastavení řízení²³

(1) Správní orgán řízení o přestupku zastaví, jestliže se v něm zjistí, že

- a) skutek, o němž se vede řízení, se nestal nebo není přestupkem,
- b) skutek nespáchal obviněný z přestupku,
- c) spáchání skutku, o němž se vede řízení, nebylo obviněnému z přestupku prokázáno,
- d) obviněný z přestupku požívá výsad imunity podle mezinárodního práva nebo zákona, nejde-li o osobu uvedenou v § 9 odst. 3,
- e) obviněný z přestupku v době spáchání přestupku nedovršil patnáctý rok svého věku nebo trpěl duševní poruchou, pro niž nemohl rozpoznat, že svým jednáním porušuje nebo ohrožuje zájem chráněný zákonem, nebo ovládat své jednání,
- f) odpovědnost za přestupek zanikla,
- g) o skutku již bylo pravomocně rozhodnuto správním orgánem nebo orgánem činným v trestním řízení,
- h) za přestupek byla uložena bloková pokuta,
- ch) o skutku již bylo rozhodnuto v disciplinárním řízení a rozhodnutí se považuje za postačující,
- i) obviněný z přestupku nebo navrhovatel zemřel,
- j) navrhovatel vzal svůj návrh na zahájení řízení zpět nebo se, ač řádně a včas předvolán, k ústnímu jednání bez náležité omluvy nebo bez důležitého důvodu nedostavil,
- k) v řízení o přestupku urážky na cti došlo ke smíru,
- l) věc byla postoupena podle § 71 po zahájení řízení.

---

²³ § 76 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích

Výrok rozhodnutí²⁴

Výrok rozhodnutí o přestupku, v kterém se obviněný z přestupku uznává vinným, musí obsahovat popis skutku s označením místa a času jeho spáchání, vyslovení viny, druh a výměru sankce, popřípadě rozhodnutí o upuštění od uložení sankce. Dále jsou zde uvedeny opravné prostředky, s uvedením lhůty, po kterou je možné tyto využít. Rozhodnutí je zasláno přestupci v zásilce do vlastních rukou tak, aby bylo spolehlivě zajištěno jeho dodání a potvrzení o převzetí.

Přezkoumání rozhodnutí

V přestupkovém řízení se lze odvolat proti každému správnímu rozhodnutí (výjimky stanoví zákon). Odvolání může podat kterýkoliv z účastníků, případně jeho zákonný zástupce. Správní orgán nemůže v odvolacím řízení změnit uloženou sankci v neprospěch obviněného (§ 82 přestupkového zákona). Není možné se odvolat proti rozhodnutí správního orgánu o méně závažných přestupcích, za které lze uložit pokutu do 2.000,- Kč (§ 83 přestupkového zákona). V opačném případě by totiž docházelo ke zbytečnému zahlcování správních orgánů. § 94 přestupkového zákona upravuje případy, kdy osoba uznána vinnou z přestupku byla již za tentýž skutek pravomocně odsouzena nebo žaloby zproštěna - zamezení dvojího postihu za stejný skutek.

Ústní jednání o přestupku²⁵

Správní orgán v prvním stupni řízení jedná o věci s podezřelým z přestupku v ústním jednání. O ústním jednání musí být účastník vyrozuměn včas, a musí se ve stanovený termín dostavit. Neučiní-li tak bez řádné omluvy, hrozí mu udělení pořádkové pokuty do výše 50.000,- Kč. Věc lze projednat bez účasti obviněného jen tehdy, pokud se nedostaví bez řádné omluvy, nebo se odmítne ústního jednání účastnit. O průběhu ústního jednání musí být sepsán protokol, kde je uveden čas a místo jednání, dále zúčastněné osoby a zjištěné skutečnosti.

---

²⁴ § 77 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích

²⁵ § 74 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích

Předběžná otázka²⁶

Jestliže je nutné vyřešit otázku, která nepřísluší správnímu orgánu a bez níž nemůže sám ve věci rozhodnout:

- správní orgán dá podnět k zahájení příslušnému správnímu orgánu nebo orgánu veřejné moci
- může vyzvat účastníka, aby podal žádost o zahájení řízení před příslušným správním orgánem
- může si o této otázce učinit úsudek (výhrada § 57 odst. 1 písm. c))

rozhodnutím příslušného orgánu o předběžné otázce je správní orgán vázán

- pokud je k řešení předběžné otázky příslušný správní orgán, který je současně příslušný k vydání rozhodnutí ve věci a nelze ji řešit ve společném řízení, provede nejprve řízení o předběžné otázce (buď z moci úřední nebo vyzve účastníka k podání žádosti)

6.4 Sankce

Na rozdíl od trestního zákona používá přestupkový zákon pro označení právního následku přestupku termín „sankce“. Pachateli přestupku lze uložit pouze takovou sankci, kterou co do druhu i výše umožňuje zákon.

Jako postih za protiprávní jednání umožňuje přestupkový zákon ukládat sankce a ochranná opatření. Ochranná opatření jsou omezující opatření a zabránění věci.

Podle přestupkového zákona lze uložit sankce²⁷:

- napomenutí,
- pokutu,
- zákaz činnosti,
- propadnutí věci.

Tento systém je obecný a uplatní se na přestupky upravené ve zvláštní části přestupkového zákona i na přestupky podle zvláštních zákonů pokud tyto zákony neobsahují zvláštní ustanovení o sankcích. Sankce lze i v rámci jednoho protiprávního

---

²⁶ § 57 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích

²⁷ § 11 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích

jednání ukládat samostatně, nebo i společně s jinou sankcí. Napomenutí není možno uložit společně s peněžitou pokutou.

Má-li správní orgán za to, že k nápravě pachatele postačí samotné projednání přestupku, může od uložení sankce upustit, ale i v takovém případě vysloví vinu pachatele.

6.4.1 Pokuta

Pokuta je sankcí majetkové povahy. Jde o nejčastěji uplatňovanou sankci. Přestupkový zákon nestanoví výši pokuty absolutně, ale relativně, tedy do určité výše a stanoví pouze její maximálně přípustnou horní hranici.

6.4.2 Zákaz činnosti

Zákaz činnosti je sankcí omezující povahy, která svými důsledky zároveň přináší pachateli nemalou majetkovou újmu. Lze ho uložit i samostatně, ale často je spojován s pokutou. Zákaz činnosti může být uložen pouze za přestupek, jehož skutková podstata je uvedena v přestupkovém zákoně, nebo pokud příslušný zvláštní zákon uložit zákaz činnosti za přestupek umožňuje. Zákonem je také stanovena horní hranice doby, na níž je možné zákaz činnosti uložit.

Další podmínkou také je, že předmětem zákazu činnosti může být jen činnost, kterou pachatel vykonává v pracovním nebo jiném obdobném poměru (podle zákoníku práce), nebo k níž je třeba povolení nebo souhlasu státního orgánu, a spáchal-li pachatel přestupek touto činností nebo v souvislosti s ní.

Zákaz činnosti nemůže být uložen jako sankce, jestliže oprávnění k určité činnosti vzniká přímo ze zákona nebo registrací u příslušného úřadu. Rozhodnutím o uložení zákazu činnosti také nezaniká pracovní nebo obdobný poměr ani se neruší povolení nebo souhlas s výkonem činnosti. Pachatel však nemůže dále činnost, která je předmětem zákazu činnosti vykonávat.

6.4.3 Propadnutí věci

Propadnutí věci lze uložit, jestliže věc náleží pachateli a věc byla ke spáchání přestupku použita nebo určena, anebo byla přestupkem získána nebo byla nabyta za věc přestupkem získanou.

Účelem této sankce je zabránit pachateli v páchání dalších přestupků a také mu odejmout prospěch z přestupků.

6.4.4 Ochranná opatření

Ochranná opatření jsou opatření státního donucení, jež způsobují určitou újmu osobám, kterým jsou ukládána, a současně chrání zájmy společnosti. Způsobená újma zde však není účelem, ale nezbytným důsledkem jejich jinak výchovného a preventivního zaměření, zároveň také neobsahují prvek morálního odsouzení činu.

7. Závěr

Ve své práci jsem se pokusil o nastínění problematiky řešení přestupků v dopravě, a jejich možném projednání represivní složkou státu a správního orgánu. Jako hlavní činitel zde vystupuje člověk, a to jak na straně osoby pachatele dopravního přestupku, tak na straně zástupce států. V tomto smyslu bych chtěl zdůraznit, že lidský faktor ovlivňuje i samotné projednávání přestupku. Na jedné straně jsou přestupci, kteří uznají chybu a sankci přijmou. Na druhé straně dochází často k případům, kdy byl pachatel dopravního přestupku zastaven policejní hlídkou a s porušením právní normy nesouhlasí. Následně vzniká mezi občanem a policistou konfliktní situace, kdy občan hájí své zájmy, ačkoliv bylo jeho protiprávní jednání spolehlivě zjištěno. Pachatel přestupku popírá své nezákonné jednání, a policista se snaží důkazovým prostředkem usvědčit pachatele z porušení právní normy. V této fázi může dojít k ostré výměně názorů na danou situaci. Policista v dané situaci nemůže věc projednat na místě, přestupkové jednání oznámí správnímu orgánu. Správní orgán se tak musí zabývat i banálními přestupky v dopravě, což pracovníky odboru dopravních přestupků zahlcuje nadbytečnou agendou.

Dle mého názoru by se měl správní orgán zabývat jen závažnými porušeními právních norem, při kterých dojde ke zranění osob, nebo bylo-li zjištěno u přestupce požití alkoholu či jiných návykových látek, nebo nelze věc z jiných objektivních důvodů vyřešit policistou na místě (např. pachatel ujel místa dopravní nehody). Podobná situace nastává při dopravní nehodě, kdy oba účastníci jsou přesvědčeni, že zavinění dopravní nehody je na straně druhého.

Nežádka se stávají případy, kdy jeden z účastníků, ač není pochyb, že zavinění dopravní nehody je na jeho straně, už z principu vinu neuzná a tímto si vynutí oznámení věci správnímu orgánu. Náklady na správní řízení pak mnohdy překročí výši škody, která při řešené dopravní nehodě vznikla. Rozhodnutí správního orgánu následně nemají výchovný účinek, neboť sankce určené za porušení právní normy jsou udělovány se zpožděním i několika měsíců (prioritu mají závažné přestupky). U spolehlivě zjištěných, méně závažných přestupků by měl být, dle mého názoru, kladen důraz na okamžitým projednání přestupku na místě zakročujícím policistou. Tímto by se snížila

administrativní zátěž policie a správních úřadů, dále by se ušetřila část finančních prostředků, které jsou vydávány na podrobnou dokumentaci a administrativní činnosti spojené se správním řízením.

Problematika silniční dopravy se v současné době dotýká každého z nás. Ať jsme její součástí v roli chodce, cestujícího v hromadné dopravě, cyklisty, nebo řidiče motorového vozidla. Je v našem společném zájmu, chovat se na pozemních komunikacích tak, abychom neohrožovali sebe, své blízké, ani ostatní spoluobčany.

8. Seznam použité literatury

Horzinková, E., Novotný, V.: *Správní právo procesní*. Praha: Linde Praha a.s., 2006.

Staša, J.: *Úvod do českého správního práva* (IV. doplněné vydání). Praha: PA ČR, 2001.

Pavlíček, K., Kopecký, Z.: *Dopravně bezpečnostní činnost policie* (III. Vydání). Praha: PA ČR, 1999.

Porada, V. a kol.: *Silniční dopravní nehoda v teorii a praxi*. Praha: Linde, 2000.

Zákon č. 500/2004 Sb. Správní řád.

Zákon č. 200/1990 Sb. o přestupcích.

Zákon č. 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích.

Oficiální webové stránky SAP - Sdružení automobilového průmyslu Url: www.sap.cz

Oficiální webové stránky Magistrátu hl. m. Prahy Url: <http://magistrat.prahamesto.cz/Hlavni-stranka>

Oficiální webové stránky Ministerstva vnitra ČR Url: <http://www.mvcr.cz/>